

Bijlage 14

Geactualiseerd overzicht van microdata beschikbaar bij het CBS, ten behoeve van de evaluaties van het risicokapitaalinstrumentarium

In deze bijlage van het aanbestedingsdocument wordt een overzicht gegeven van microdata bij het CBS die beschikbaar en potentieel bruikbaar zijn voor kwantitatieve analyse in de aankomende evaluaties van risicokapitaalinstrumenten. Hierbij worden specifiek de evaluaties van de volgende instrumenten voor ogen genomen: het Dutch Venture Initiative (DVI), het Innovatiekrediet, de Seed Capital regeling en Vroegefasefinanciering. In de Terms of Reference voor de evaluatie van de Groeifaciliteit is aangegeven dat de administratieve gegevens van de Groeifaciliteit zich niet voldoende lenen voor kwantitatieve effectmeting met microdata bij het CBS.

Het betreft: a) data voor effectindicatoren, b) data over waarneembare karakteristieken van bedrijven die al dan niet in combinatie met data genoemd onder effectindicatoren benut kunnen worden voor beschrijvende statistiek en c) 'matchingvariabelen', die al dan niet in combinatie met data genoemd onder effectindicatoren kunnen worden voor de vorming van controlegroepen met 'propensity score matching'. Er wordt steeds ook aangegeven voor welke jaren de gegevens naar verwachting beschikbaar zijn bij de start van het evaluatieonderzoek. Het overzicht is op basis van eerdere overzichtsinformatie van het CBS opgesteld door EZK en in juli 2023 afgestemd met het CBS.

Per indicator zijn in onderstaande tabel 1 één of meerdere mogelijke bronnen aangegeven en de jaren waarvoor deze naar verwachting beschikbaar zijn in november 2023. Deze bronnen zijn reeds in het oorspronkelijke data assessment, dat tevens als bijlage is toegevoegd, stuk voor stuk nader uitgewerkt, met onder andere een korte beschrijving van de populatie en de herkomst en karakteristieken van de data. Enkel wanneer een nieuwe en mogelijk relevante bron beschikbaar is gekomen, is die beschrijving in deze oplegger opgenomen.

In bijlage 1 van dit document worden de kenmerken van de CBS-bronnen overzichtelijk weergegeven, waarbij ook is gespecificeerd of het om steekproefgegevens op basis van enquêtes gaat dan wel om integrale waarneming op basis van registers. Daar waar van toepassing wordt daar ook aangegeven of sprake is van restrictiebanden die alleen na toestemming van EZK/RVO (of andere partijen) beschikbaar kunnen worden gesteld. Dat speelt onder andere indien het gaat om bestanden gebaseerd op microgegevens afkomstig van RVO.

De verbinding tussen de eenheden van de verschillende statistieken vindt plaats op basis van de zogeheten bedrijfseenheid (BEID). Dit is de unieke eenheid die bedrijven identificeert vanuit Algemeen Bedrijven Register (ABR), de ruggengraat van de bedrijvenstatistiek van het CBS. Met behulp van deze bedrijfseenheid (BEID) en in sommige gevallen de ondernemingengroep (OG) als aggregaat van BEID's zijn de verschillende bronnen te koppelen. De voor de evaluatieonderzoeken beschikbare microdata met betrekking tot de uitvoering van de te evalueren regelingen (administratieve gegevens) zijn reeds gekoppeld aan het ABR. Dit geldt voor de microdata voor alle te evalueren instrumenten, met uitzondering van de Groeifaciliteit, aangezien in de evaluatie van dat instrument geen kwantitatieve effectmeting met microdata bij het CBS wordt beoogd (zoals in het begin van dit document is toegelicht). Deze data maken geen deel uit van dit overzicht van

microdata bij het CBS, maar worden in meer algemene zin toegelicht in de Terms of References voor de evaluaties.

Tabel 1 Bronnenoverzicht indicatoren

Indicator	Bron	Periode (zonder breuken)
Effectindicatoren		
Uitgaven aan R&D	R&D-enquête (RTD)	2013-2021*
	Koppelbestanden WBSO/RDA	2004-2022
Financiering van R&D door bedrijven bij kennisinstellingen	RTD	2013-2021*
	Koppelbestanden PPS-toeslag (TKI-grondslagdata)	2013-2020**
Omzet met nieuwe en verbeterde producten	Community Innovation Survey (CIS)	2010-2020***
Al dan niet product- of procesinnovatie gerealiseerd door bedrijven (binaire variabele)	CIS	2010-2020***
Al dan niet samengewerkt bij innovatie door bedrijven met andere bedrijven (binaire variabele)	CIS	2010-2020***
Al dan niet samengewerkt bij innovatie door bedrijven met kennisinstellingen (universiteiten en researchinstellingen onderscheiden; binaire variabelen)	CIS	2010-2020***
Mate van samenwerking door bedrijven met kennisinstellingen in TKI-verband	Koppelbestanden PPS-toeslag (TKI-inzetdata)	2013-2022**
Patentaanvragen bij European Patent Office en OCNL	Patentaanvragen	2013-2020****
Toegevoegde waarde	Productiestatistieken (PS)	1993-2021
	Statistiek Financiën niet-financiële Ondernemingen (NFO)	2000-2021
Omzet	Aangifte omzetbelasting (btw)	2007-2022
	Directe Raming Totalen (DRT)	2014-2023Q2
	PS	1993-2021
	NFO	2000-2021
Werkgelegenheid (fte)	Polisadministratie	2006-2023
Werkgelegenheidsgroei	Bedrijfsdemografisch Kader (BDK)	2007-2023
Arbeidsproductiviteit	Polisadministratie	2006-2023
	PS	1993-2021

	NFO	2000-2021
Eigen en vreemd vermogen	NFO	2000-2021
Resultatenrekening	NFO	2000-2021
Investerings	Investerings in (im)materiële vaste activa	1995-2021
Faillissementen	Uitgesproken faillissementen	2009-2023****
Export van goederen	Statistiek Internationale Handel in Goederen (IHG)	2009-2021
Bedrijven met een behoefte aan externe financiering	Financieringsmonitor	2018-2022
Bedrijven die een aanvraag voor financiering doen	Financieringsmonitor	2018-2022
Bedrijven die slagen in hun aanvraag voor financiering	Financieringsmonitor	2018-2022
Financieringsvorm waar bedrijven zich op oriënteren	Financieringsmonitor	2018-2022
Kenmerken bedrijven, ten behoeve van beschrijvende statistiek		
Bedrijfstak, grootteklasse	ABR	2006-2022
Topsector, indien van toepassing	Topsectorenindeling van CBS in kader van Monitor topsectoren	2010-2014*****
Leeftijd, zelfstandig mkb	BDK	2007-2023
Matchingvariabelen		
Bedrijfstak, grootteklasse	ABR	2006-2022
Leeftijd, zelfstandig mkb	BDK	2007-2023
Investerings vaste activa	Investerings in (im)materiële vaste activa bij niet-financiële bedrijven	1995-2021
Kapitaalgoederenvoorraad	NFO	2000-2021

* In 2019 heeft een herziening van de RTD plaatsgevonden vanwege aanpassingen aan de richtlijnen in de Frascati Manual van de OECD voor de R&D-statistiek: <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2020/02/research-en-development-revisie-2019>. Dat heeft er onder meer toe geleid dat ingeleend R&D-personeel ook meegenomen wordt bij de R&D-activiteiten en -uitgaven van een bedrijf. Een andere aanpassing is dat personen die minder dan 0,1 vte op jaarbasis aan R&D-activiteiten besteden, niet meer worden meegeteld in de R&D-statistiek. Cijfers volgens de methodiek na revisie zijn beschikbaar vanaf het verslagjaar 2013.

** De PPS-toeslagdata bestaan uit TKI-grondslagdata en TKI-inzetdata. Bij de grondslagdata betreft het grondslagprojecten lopend t/m 2021, waarmee grondslag is gegenereerd in de jaren t/m 2022.

*** Alleen even jaren. Er zijn ook data beschikbaar vanaf 1996, maar met ingang van verslagjaar 2010 zijn de cijfers ingrijpend veranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Het gebruik van innovatiedata van vóór 2010 is dan ook af te raden voor tijdreeksanalyses. In 2020 heeft een revisie van de innovatiestatistiek plaatsgevonden, betrekking hebbend op het verslagjaar 2018, naar aanleiding van aanpassingen van richtlijnen in de Oslo Manual van de OECD voor de innovatiestatistiek. Dit is gepaard gegaan met een herontwerp van de innovatie-enquête (CIS). Inhoudelijk is een belangrijke verandering geweest dat geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen technologische en niet-technologische innovatie. In de nieuwe methodiek wordt systematisch van een breed innovatiebegrip uitgegaan, waarin technologische en niet-technologische innovatie zijn geïntegreerd. Voor nadere info is te raadplegen: <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2020/42/ict-kennis-en-economie-2020>, paragraaf 6.1; <https://www.bedrijvenbeleidinbeeld.nl/bouwstenen-bedrijvenbeleid/innovatie/innovatie-activiteiten>.

**** Het CBS heeft een nieuwe patentstatistiek ontwikkeld. De microdata zijn in juni 2023 beschikbaar gekomen voor externe onderzoekers in de RA-omgeving van het CBS.

**** Uitgesproken komen per verslagmaand beschikbaar.

***** Voor de jaren 2010 t/m 2014 zijn de maatwerkdata beschikbaar in de 'Remote Access'-omgeving van het CBS. Voor de jaren 2015 en 2016 zijn beperkte updates gedaan door het CBS. In overleg met het CBS kunnen mogelijkheden worden gezien om die desgewenst ook te benutten in de 'Remote Access'-omgeving.

Financieringsmonitor (FINMON)

De Financieringsmonitor is een verkenning van de vraagzijde van de markt voor financiering. Met een digitale enquête onder ongeveer 5 000 ondernemingen is de gehele zoektocht naar financiering in beeld gebracht: van behoefte tot aan uitkomst. Het doel van die monitor is om in beeld te brengen welke afwegingen bedrijven maken in de volgende stappen van hun zoektocht naar nieuwe financiering: behoefte, oriëntatie, aanvraag, uitkomst van die aanvraag en toekomstige financieringsbehoefte. Respondenten wordt gevraagd naar hun motivaties voor het zoeken van financiering, maar ook naar hun motivaties om bepaalde stappen niet te zetten. Zo maakt de monitor bijvoorbeeld zichtbaar wat bedrijven beweegt om ondanks een behoefte aan financiering toch geen aanvraag te doen of wat de gevolgen zijn van een mislukte aanvraag. Het gaat in de monitor nadrukkelijk om nieuwe externe financiering, bestaande uit vreemd vermogen en extern eigen vermogen. De uitkomsten gelden voor het mkb in de *business economy* in het jaar dat loopt van juli in $t-1$ tot juli in verslagjaar t . De steekproeven van de verschillende verslagjaren overlappen slechts in beperkte mate. De kans dat een bedrijf in meerdere metingen voorkomt neemt toe met bedrijfsomvang: grotere bedrijven hebben een grotere kans op deelname aan de Financieringsmonitor.

Patentaanvragen

Deze statistiek betreft microdatabestanden waarin patentaanvragen bij het European Patent Office (EPO) en Octrooiencentrum Nederland (OCNL) zijn gerelateerd aan ondernemingengroepen uit het ABR van het CBS. Een octrooi toegekend door het EPO is geldig in elk van de landen die lid zijn van het EPO, mits de aanvrager zijn rechten in een land heeft gevalideerd. Een octrooi toegekend door OCNL is alleen geldig in Nederland. Nadat er eerder al een patentstatistiek bij het CBS was over de periode 2000-20210, heeft het CBS recentelijk een nieuwe patentstatistiek ontwikkeld, met momenteel gegevens over de jaren 2013 t/m 2020. Zie voor nadere info: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/patentaanvragers-en-aanvragen-uit-nederland>; <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/navigatieScherm/thema?themaNr=85288>). De microdata van deze nieuwe patentstatistiek zijn in juni 2023 beschikbaar gekomen in de RA-omgeving van het CBS.

Privaat-Publieke Samenwerkingsverbanden (PPS) toeslag: TKI-grondslagdata en TKI-inzetdata

Met de PPS-toeslag beoogt het ministerie van EZK private financiële inleg voor privaat-publieke samenwerking (PPS) tussen bedrijven en onderzoeksorganisaties te stimuleren. De toeslag bestaat uit een opslag van 30 procent bovenop het bedrag dat een bedrijf aan R&D in een onderzoeksorganisatie bijdraagt. Het instrument wordt uitgevoerd door RVO.

De TKI-grondslagdata bevatten gegevens over private bijdragen aan R&D uitgevoerd door kennisinstellingen. Voor zover het om private cash bijdragen gaat, betreft het financiering van R&D die wordt uitgevoerd door kennisinstellingen. Daarnaast is in beperkte mate sprake van private bijdragen in natura, waarbij bedrijven met eigen R&D-inspanningen zelf aan projecten kunnen deelnemen.

De TKI-inzetdata bevatten gegevens over de inzet van PPS-toeslagmiddelen door TKI's in publiek-private samenwerkingsverbanden. Die gegevens geven integraal inzicht in projecten waarin bedrijven en kennisinstellingen gezamenlijk R&D uitvoeren in TKI-verband.

Deze microdatabestanden zijn registraties afkomstig van RVO, die aan het Algemeen Bedrijvenregister van het CBS zijn gekoppeld. Het zijn zogeheten restrictiebestanden: toestemming van het ministerie van EZK en RVO is benodigd om analyses op deze bestanden uit te voeren.

Topsectorenindeling in het kader van de Monitor topsectoren van het CBS

Ten behoeve van de Monitor topsectoren en daaraan gerelateerd analyses van het gebruik van beleidsinstrumenten door topsectoren die het CBS in de periode 2012-2018 heeft uitgevoerd in opdracht van het ministerie van EZ(K), heeft het CBS een indeling van bedrijven ontwikkeld met een onderscheid naar topsectoren en niet-topsectoren en binnen de topsectoren een onderscheid naar afzonderlijke topsectoren.

Vier topsectoren zijn volledig op basis van SBI-codes afgebakend, Dat betreft de topsectoren Agri&food, Chemie, High tech systemen en materialen en Life sciences & health. Voor de overige vijf topsectoren is aanvullend maatwerk op bedrijfsniveau verricht, te weten voor de topsectoren Creatieve industrie, Energie, Logistiek; Tuinbouw en uitgangsmaterialen en Water. Hierbij zijn individuele bedrijven geselecteerd met behulp van extra informatie over de topsector. Deze informatie is afkomstig uit secundaire bronnen, zoals ledenlijsten van brancheverenigingen. Dit heeft geresulteerd in een lijst maatwerkbedrijven voor de vijf 'maatwerktopsectoren'. Voor de jaren 2010 tot en met 2016 zijn aparte maatwerklijsten bijgehouden, met als peildatum 1 december van die jaren. Ze zijn, gekoppeld aan het ABR, ingezet voor berekeningen met indelingen naar topsectoren voor de daaropvolgende statistiekjaren 2011 tot en met 2017. -Zie voor meer informatie: <https://www.cbs.nl/-/media/pdf/2018/40/181008-monitor-topsectoren-2018.pdf>.

De topsectorindeling van het CBS is te benutten in de evaluatie van de IPC-regeling, om in aansluiting op wat het CBS in het verleden al gedaan heeft voor de jaren 2011-2013, het aandeel van bedrijven binnen topsectoren te analyseren binnen gebruikers van de IPC-regeling (zie paragraaf 8 van de Terms of Reference voor de evaluatie van de IPC-regeling). Voor de jaren 2010 t/m 2014 zijn de maatwerkdata beschikbaar in de 'Remote Access'-omgeving van het CBS. Voor de jaren 2015 en 2016 zijn beperkte updates gedaan door het CBS. In overleg met het CBS kunnen mogelijkheden worden gezien om die desgewenst ook te benutten in de 'Remote Access'-omgeving.

Bijlage 1. Kenmerken bronbestanden

Tabel B.1 Kenmerken van data beschikbaar binnen het CBS

Bron	Periode (zonder breuk)	Populatie en bijzonderheden	Type data	Kennisinstel- lingen	Toegankelijk- heid (RA = 'Remote Access'- omgeving van CBS)
ABR	2006- 2022	Alle in Nederland geregistreerde bedrijven en instellingen (incl. zelfstandigen)	Integraal (register)	Ja	Beschikbaar in RA
BDK	2007- 2023	Alle in Nederland geregistreerde bedrijven en instellingen (incl. zelfstandigen)	Integraal (register)	Ja	Beschikbaar in RA
Btw	2007- 2022	Statistische eenheden waarvan informatie uit de omzetbelasting beschikbaar is, exclusief eenheden met vrijstelling	Integraal (register)	Ja	Beschikbaar in RA
CIS	2010- 2020*	Bedrijven in SBI 01 t/m 82 en vanaf 10 werkzame personen (geen bijschatting voor kleinere bedrijven)	Steekproef	Nee	Beschikbaar in RA
DRT	2014- 2022	Standaard beschikbaar in RA: actieve bedrijfseenheden met als hoofdactiviteit groothandel en handelsbemiddeling, vervoer en opslag, horeca, informatie en communicatie, specialistische zakelijke diensten, overige zakelijke dienstverlening en overige diensten. Voor overige sectoren (niet omvattende landbouw, bosbouw en visserij en financiële dienstverlening) is info over maatwerk te verkrijgen bij het CBS.	Analysebesta nd op basis van verschillende bronnen van omzetgegeve ns	Geen hoger onderwijs of UMC's, wel overige kennisinstellinge n	Deels beschikbaar in RA
FINMON	2018- 2022	Bedrijven actief in de <i>business economy</i> en landbouw: oftewel de SBI-bedrijfstakken A tot en met L en 95, exclusief K. Alle grootteklassen met uitzondering van bedrijven met 1 werkzame persoon.	Steekproef	Nee	Beschikbaar in RA

IHG	2009-2021	Alle bedrijven met een Nederlands btw-nummer die goederenhandel met het buitenland voeren	Integraal (register)	Nee	Beschikbaar in RA
Investerings	2006-2021	Alle bedrijven in SBI-range B tot en met J en L tot en met N.	Steekproef tot 20 wp, daarna integraal. Bedrijven buiten de steekproef zijn geïmputeerd.	Nee	Beschikbaar in RA
NFO	2000-2021	Rechtspersoonlijkheid bezittende ondernemingsgroepen (b.v.'s, n.v.'s en coöperaties) die in Nederland actief zijn in de niet-financiële sector	Integrale waarneming; kleinere bedrijven op basis van vpb-aangiften (register)	Nee	Beschikbaar in RA
Patentaanvragen	2013-2020**	Alle patentaanvragen ingediend door Nederlandse aanvragers bij het EPO of OCNL	Integraal	Ja	Beschikbaar in RA
Polisadministratie	2006-2023	Banen van werknemers in Nederland	Integraal (register)	Ja	Beschikbaar in RA
PPS	2013-2022***	Bedrijven en onderzoeksorganisaties in Nederland die actief zijn in TKI-verband voor wat betreft grondslagvorming en inzet van PPS-toeslag in PPS-projecten	Integraal (register)	Ja	Beschikbaar in RA met toestemming EZK en RVO
PS	1993-2021	Bedrijven in: landbouw, winning van delfstoffen, industrie, productie en distributie van energie en water, bouwnijverheid, reparatie van consumentenartikelen, groothandel en detailhandel, horeca, vervoer, opslag en communicatie, zakelijke en persoonlijke dienstverlening, milieudienstverlening en gezondheids- en welzijnzorg	Steekproef	Nee	Beschikbaar in RA
RTD	2013-2021****	In Nederland gevestigde bedrijven met ten minste 10 werkzame personen worden geënkquêteerd, met de industrie en dienstensector als	Steekproef	Geen hoger onderwijs of UMC's, wel overige kennisinstellingen	Beschikbaar in RA

		belangrijkste doelgroep. Bedrijven in grootteklassen 0 t/m 3 worden bijgeschat op basis van gegevens van de WBSO.			
Topsectoren-indeling	2010-2014****	Bedrijven en onderzoekorganisaties in Nederland die deel uitmaken van de topsectoren	Integraal (register)	Geen hoger onderwijs of UMC's, wel overige kennisinstellingen	Beschikbaar in RA
WBSO en RDA	2004-2022	Alle gebruikers met vastgestelde WBSO of RDA	Integraal (register).	Nee	Beschikbaar in RA met toestemming EZK en RVO

* Alleen even jaren. Er zijn ook data beschikbaar vanaf 1996, maar met ingang van verslagjaar 2010 zijn de cijfers ingrijpend veranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Het gebruik van innovatiedata van vóór 2010 is dan ook af te raden voor tijdreeksanalyses. In 2020 heeft een revisie van de innovatiestatistiek plaatsgevonden, betrekking hebbend op het verslagjaar 2018, naar aanleiding van aanpassingen van richtlijnen in de Oslo Manual van de OECD voor de innovatiestatistiek. Dit is gepaard gegaan met een herontwerp van de innovatie-enquête (CIS). Inhoudelijk is een belangrijke verandering geweest dat geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen technologische en niet-technologische innovatie. In de nieuwe methodiek wordt systematisch van een breed innovatiebegrip uitgegaan, waarin technologische en niet-technologische innovatie zijn geïntegreerd. Voor nadere info is te raadplegen: <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2020/42/ict-kennis-en-economie-2020>, paragraaf 6.1; <https://www.bedrijvenbeleidinbeeld.nl/bouwstenen-bedrijvenbeleid/innovatie/innovatie-activiteiten>.

** Het CBS heeft een nieuwe patentstatistiek ontwikkeld. De microdata zijn in juni 2023 beschikbaar gekomen voor externe onderzoekers in de RA-omgeving van het CBS.

*** De PPS-toeslagdata bestaan uit TKI-grondslagdata en TKI-inzetdata. Bij de grondslagdata betreft het grondslagprojecten lopend t/m 2020, waarmee grondslag is gegenereerd in de jaren t/m 2021.

**** In 2019 heeft een herziening van de RTD plaatsgevonden vanwege aanpassingen aan de richtlijnen in de Frascati Manual van de OECD voor de R&D-statistiek: <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2020/02/research-en-development-revisie-2019>. Dat heeft er onder meer toe geleid dat ingeleend R&D-personeel ook meegenomen wordt bij de R&D-activiteiten en -uitgaven van een bedrijf. Een andere aanpassing is dat personen die minder dan 0,1 vte op jaarbasis aan R&D-activiteiten besteden, niet meer worden meegeteld in de R&D-statistiek. Cijfers volgens de methodiek na revisie zijn beschikbaar vanaf het verslagjaar 2013.

***** Voor de jaren 2010 t/m 2014 zijn de maatwerkdata beschikbaar in de 'Remote Access'-omgeving van het CBS. Voor de jaren 2015 en 2016 zijn beperkte updates gedaan door het CBS. In overleg met het CBS kunnen mogelijkheden worden gezien om die desgewenst ook te benutten in de 'Remote Access'-omgeving.